

Broj: 01-02-1-2119/24

Sarajevo: 5. 11. 2024.

**ZASTUPNIKU
U ZASTUPNIČKOM DOMU
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

05-11-2024			
5	Administrativna jedinica	Redni broj	Broj priloga

**Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine,
predlagatelj zastupnik: Denis Zvizdić, dostavlja se**

Poštovani,

Sukladno Odluci Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u privitku vam dostavljam Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, čiji je predlagatelj zastupnik Denis Zvizdić, broj: 01-02-1-2119/24 od 31. 10. 2024., koji je Odjel za lektoriranje Tajništva Parlamentarne skupštine BiH lektorirao na bosanski, hrvatski i srpski jezik.

S poštovanjem,

Privitak:

- Prijedlog zakona

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a

PRIJEDLOG

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __. sjednici Predstavničkog doma, održanoj __. __. 2024. godine i na __. sjednici Doma naroda, održanoj __. __. 2024. godine, usvojila je

ZAKON

O IZMJENI I DOPUNI KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21, 31/23 i 47/23) u članu 42a. stav (1) riječ "će" zamjenjuje se riječju "može".

Iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

(2) Sud je dužan prilikom odlučivanja o zahtjevu osuđenog iz stava (1) ovog člana uzeti u obzir sve okolnosti iz člana 48. ovog zakona.

Raniji stavovi (2), (3) i (4) postaju stavovi (3), (4) i (5).

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj:

__.__. 2024. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE ZAKONA

Ustavni osnov za usvajanje Zakona o izmjeni i dopuni Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine sadržan je u odredbi člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem je Parlamentarna skupština BiH nadležna za *“donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine po ovom Ustavu”*.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Odredbom člana 42a. stav (1) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, koja je trenutno na snazi, propisano je da će se izrečena kazna zatvora do jedne godine, na zahtjev osuđenog, zamijeniti novčanom kaznom koja se plaća u jednokratnom iznosu u roku od 30 dana. Naime, na osnovu ovako normirane odredbe ne postoji mogućnost zamjene kazne zatvora po ocjeni suda, uzimajući u obzir pojedinačne okolnosti konkretnog slučaja, nego se radi o nego imperativnoj odredbi - obavezi suda da izvrši zamjenu ukoliko osuđeni podnese takav zahtjev. Iako institut zamjene kazne zatvora novčanom kaznom ima svoje prednosti, poput smještajnog i finansijskog rasterećenja zatvorskih jedinica, daleko je više negativnih posljedica. Konkretno, mišljenja sam da se na ovaj način ne ostvaruje specijalna i generalna prevencija koja je predviđena krivičnoprocesnim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine, te zaštita i satisfakcija žrtve, kao osnovna svrha primjene krivičnopravne sankcije.

Važno je naglasiti da je Parlamentarna skupština BiH 2015. godine usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 40/15) i tada je u članu 3. izvršena promjena formulacije člana 42a. stav (1) na način da se riječ „može“ zamijeni riječju „će“. U obrazloženju tog zakona navedeno je da se to mijenja jer *„u ranijoj odredbi nije propisano kada, zbog čega, odnosno u kojim slučajevima sud udovoljava zahtjevu za zamjenu kazne zatvora novčanom kaznom, a što može dovesti do različitog postupanja prema osuđenim licima i time kršenja principa vladavine prava, odnosno principa pravne sigurnosti“*. Parlamentarna skupština BiH prihvatila je tu argumentaciju i odredila kroz formulaciju „će“, a ne „može“, da se svaka zamjena kazne zatvora do godinu dana mora zamijeniti novčanom kaznom (uz određene izuzetke koji su propisani stavom 4. člana 42a.). Međutim, praksa je pokazala da taj princip ne treba primjenjivati u svim slučajevima, odnosno da postoje specifičnosti i okolnosti svakog pojedinog slučaja kada je to opravdano, a kada nije opravdano. Upravo vodeći računa o principu zaštite vladavine prava i pravne sigurnosti, u Prijedlogu ovog zakona u stavu (2) se navodi da se kazna zatvora može zamijeniti novčanom kaznom, ali referirajući se na obavezu suda da, prilikom odlučivanja o zahtjevu osuđenog, mora uzeti u obzir sve okolnosti slučaja, odnosno mora se voditi općim pravilima za odmjeravanje kazne. Time se postiže dvostruki efekat. Prvo, i dalje se omogućava zamjena kazne zatvora novčanom kaznom i time se dodatno ne opterećuje zatvorski

sistem na nivou Bosne i Hercegovine. I drugo, sud u tom slučaju ima mogućnost da, u situacijama kada je to svrsishodno, ipak odredi kaznu zatvora ako smatra da bi to doprinijelo svrsi kažnjavanja. U nekim slučajevima postoje određene otežavajuće okolnosti, kada se zamjenom kazne zatvora novčanom kaznom neće postići željeni efekat ni u smislu generalne prevencije, a posebno ne u smislu specijalne prevencije. Ako su ozbiljno povrijeđene neke vrijednosti kao opće i zaštićeno dobro, ako je držanje počinioca nakon počinjenja krivičnog djela bilo neprimjereno, ako se radi o povratniku u učinjenju krivičnog djela, ako je ozbiljno uznemirena javnost počinjenjem nekog krivičnog djela i slično, onda je sa aspekta vladavine prava pogrešno takvom licu omogućiti da isplati određenu sumu novca i tako izbjegne zatvorsku kaznu.

Cilj izricanja krivičnopravnih sankcija ne smije biti „nagrađivanje“ počinitelja krivičnih djela, već naprotiv svrha kažnjavanja mora biti društvena osuda učinjenog krivičnog djela, uticaj na počinioca da ubuduće ne čini krivična djela, da se utiče na ostale da ne čine krivična djela i da se utiče na svijest građana o pogibeljnosti krivičnih djela i o pravednosti kažnjavanja počinitelja.

III. PRINCIPI NA KOJIMA JE ZASNOVAN PRIJEDLOG ZAKONA

Ovaj prijedlog zakona zasnovan je na principima: ustavnosti, zakonitosti, vladavine prava, pravne sigurnosti i društvene odgovornosti.

IV. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.